

A KÖZ- ÉS FELSŐOKTATÁS
ELŐTT ÁLLÓ KIHÍVÁSOK A XXI. SZÁZADBAN
KELET-KÖZÉP-EURÓPÁBAN AZ OKTATÁSI REFORMOK TÜKRÉBEN

Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2019. március 28–29.

Tanulmánykötet

ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
У СФЕРІ СЕРЕДНЬОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ СХІДНОЇ
ТА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ В ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 28–29 березня 2019 року

Збірник наукових робіт

CHALLENGES OF THE 21ST CENTURY
IN THE FIELD OF SECONDARY AND HIGHER EDUCATION OF EASTERN
AND CENTRAL EUROPE IN LIGHT OF EDUCATIONAL REFORMS

International Academic Conference
Berehove, March 28–29, 2019

Selected papers

A KÖZ- ÉS FELSŐOKTATÁS ELŐTT ÁLLÓ KIHÍVÁSOK A XXI. SZÁZADBAN KELET-KÖZÉP-EURÓPÁBAN AZ OKTATÁSI REFORMOK TÜKRÉBEN

Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2019. március 28–29.

Tanulmánykötet

Szerkesztette:

*Berghauer-Olasz Emőke, Gávriljuk Ilona,
Hutterer Éva és Pallyay Katalin*

„RIK-U” Kft.
Ungvár
2019

УДК (ЕТО): 061.3(477.87)

K– 93

A kiadvány a 2019. március 28–29-én Beregszászban a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Pedagógia és Pszichológia Tanszéke által rendezett *A köz- és felsőoktatás előtt álló kihívások a XXI. században Kelet-Közép-Európában az oktatási reformok tükrében* című nemzetközi tudományos konferencián elhangzott előadások anyagát tartalmazza.

Készült a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Kiadói Részlege és Pedagógia és Pszichológia Tanszéke
közreműködésével.

Szerkesztette:

*Berghauer-Olasz Emőke, Gávriljuk Ilona,
Hutterer Éva és Pallay Katalin*

Korrektúra: *Grica-Varcaba Ildikó, Lőrincz Marianna, Kordonec Olekszandr*

Tördelés: *Tótin Viktória, Dobos Sándor*

Borítóterv: *Dobos Sándor*

A borítón a Pedagógia és Pszichológia Tanszék tanító és óvodapedagógia szakos hallgatói láthatók. A felvételeket Csopák Éva és Espán Margaréta a tanszék rendezvényein készítette.

ETO-besorolás: *a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára*

A kiadásért felelnek: *Orosz Ildikó, Dobos Sándor*

A közölt tanulmányok tartalmáért a szerzők a felelősek.

A tudományos rendezvényt és a kiadvány megjelenését támogatta:

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

Kiadó és nyomdai munkák: „RIK-U” Kft.
88000 Ungvár, Gagarin u. 36. E-mail: print@rik.com.ua
Felelős vezető: Sztanyisevszkij Jevgen

ISBN 978-617-7692-33-0

© A szerzők, 2019

© A szerkesztők, 2019

© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2019

ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ У СФЕРІ СЕРЕДНЬОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ СХІДНОЇ ТА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ В ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 28–29 березня 2019 року

Збірник наукових робіт

За редакцією:

*Емьовке Бергхауер-Олас, Ілона Гаврилюк,
Єва Гуттерер та Каталін Поллої*

ТОВ «РІК-У»
Ужгород
2019

УДК: 061.3(477.87)

К– 93

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Виклики XXI століття у сфері середньої та вищої освіти Східної та Центральної Європи в процесі реформування освіти», яка відбулася 28–29 березня 2019 року в м. Берегове. Організатор конференції – кафедра педагогіки та психології Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II.

Підготовлено Видавничим відділом спільно з
кафедрою педагогіки та психології Закарпатського угорського
інституту ім. Ференца Ракоці II

За редакцією:

*Емьовке Бергхауер-Олас, Ілона Гаврилюк,
Єва Гуттерер та Каталін Поллої*

Коректура: *Ільдико Гріца-Варцаба, Маріанна Леврінци, Олександр Кордонець*

Верстка: *Вікторія Товтін, Олександр Добош*

Обкладинка: *Олександр Добош*

На обкладинці: студенти спеціальностей «початкова освіта» та «дошкільне виховання» кафедри педагогії та психології. Фото зроблені Євою Чопак та Маргаритою Ешпан на кафедральних заходах.

УДК: *Бібліотечно-інформаційний центр “Опацої Черє Янош” при ЗУІ ім. Ф.Р. II*

Відповідальні за випуск: *Ільдико Орос, Олександр Добош*

За зміст опублікованих статей відповідальність несуть автори.

Проведення конференції та друк збірника здійснено за підтримки:

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Генеральний директор: Станішевський Євген Вікторович

ISBN 978-617-7692-33-0

© Автори, 2019

© Редактори, 2019

© Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

**CHALLENGES OF THE 21ST CENTURY
IN THE FIELD OF SECONDARY AND HIGHER
EDUCATION OF EASTERN AND CENTRAL EUROPE
IN LIGHT OF EDUCATIONAL REFORMS**

International Academic Conference
Berehove, March 28–29, 2019

Selected papers

Edited by:

*Emőke Berghauer-Olasz, Ilona Gávriljuk,
Éva Hutterer and Katalin Pally*

”RIK-U” LLC
Uzhhorod
2019

УДК (UDC): 061.3(477.87)
К– 93

The publication contains the materials of the international academic conference “Challenges of the 21st century in the field of secondary and higher education of Eastern and Central Europe in light of educational reforms” held on 28–29 March, 2019 in Berehove. The academic event was organized by the Department of Pedagogy and Psychology of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

Prepared at the Publishing Department of Ferenc Rákóczi II
Transcarpathian Hungarian College of Higher Education in cooperation with
the Department of Pedagogy and Psychology

Edited by:

*Emőke Berghauer-Olasz, Ilona Gávriľjuk,
Éva Hutterer and Katalin Pallay*

Proof-reading: *Ildikó Grica-Varcaba, Marianna Lőrincz, Olekszandr Kordonec*

Makeup: *Viktória Tótin, Sándor Dobos*

Cover design: *Sándor Dobos*

The book cover features students of the Department of Pedagogy and Psychology. The photographs of extra-curricular activities were taken by Éva Csopák and Margaréta Espán.

Universal Decimal Classification (UDC): *The Apáczai Csere János Library of
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*

Responsible for publishing: *Ildikó Orosz, Sándor Dobos*

Authors are responsible for the content of research papers.

The international academic conference and the publication of studies sponsored by:

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

Publishing and printing: "RIK-U" LLC
88000 Uzhhorod, Gagarin Street, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Responsible manager: Jevgen Stanyisevskiy

ISBN 978-617-7692-33-0

© Authors, 2019

© Editors, 2019

© Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

TARTALOM

Baracsi Ágnes: PÁLYAKEZDÉS A „FEKETE PEDAGÓGIA” ÁRNYÉKÁBAN.....	21
Berghauer-Olasz Emőke: A KINETIKUS ISKOLARAJZ MINT KÖZÖSSÉGEK REJTETT KAPCSOLATAINAK FELTÁ- RÓ MÓDSZERE.....	31
Bida Olena: EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS A PE- DAGÓGUSKÉPZÉS FOLYAMATÁBAN.....	41
Cséke Katalin: ROMA TANULÓK HELYZETÉNEK TANÁRI PERCEPCIÓI	47
Csoóri Zsófia: A PEDAGÓGUSKÉPZÉS FEJLŐDÉSÉNEK SAJÁTOS SÁGAI KÁRPÁTALJÁN A XVIII. SZÁZAD VÉGE ÉS A XX. SZÁZAD ELSŐ FELE KÖZÖTT A LEVÉLTÁRI FORRÁSOK ALAPJÁN.....	57
Csopák Éva: AZ ALTRUIZMUS MEGJELENÉSE ÓVODÁS- KORÚ GYERMEKEK KÖRÉBEN	65
Dzsanda Galina: AZ UKRÁNNYELV-TANÍTÁS AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A NEMZETISÉGI KISEBBSÉGI ISKO- LÁK KÉTNYELVŰ KÖZEGÉBEN.....	77
Fónai Mihály: OSZTÁLYTERMI BEFOGADÁS ÉS SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNY.....	85
Gonda Zsuzsa: DIGITÁLIS SZÖVEGFELDOLGOZÁS A MA- GYARTANÁRKÉPZÉSBEN	93
Greba Ildikó – Knobloch Beáta: AZ INKLUZÍV OKTATÁS FEJLŐDÉSE UKRAJNÁBAN.....	103
Hnatik Katalin: A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV TANU- LÁSÁNAK LEHETSÉGES BUKTATÓI NYELVTANU- LÓI SZEMMEL	111
Hollósi Hajnalka Zsuzsanna: SZEMÉLYRE SZABOTT DIF- FERENCIÁLÁS AZ ALAPFOKÚ OKTATÁSBAN A LEMORZSOLÓDÁS ELLEN	119
Hollósi M. Cecília: A FŐISKOLÁSOK MENTÁLHIGIÉNÉS MEGSEGÍTÉSE PSZICHOLÓGIAI ESZKÖZÖKKEL.....	127
Horváth Kinga: A FELSŐOKTATÁS ELŐTT ÁLLÓ KIHÍVÁ- SOK A PÁLYAORIENTÁCIÓ MEGKÖZELÍTÉSÉBŐL.....	135

Horváth Kinga – Tóth Péter: PEDAGÓGUSHALLGATÓK NÉZETE AZ IDEÁLIS TANÁRI INTERAKCIÓS STÍLUSRÓL EGY EMPIRIKUS KUTATÁS TÜKRÉBEN	159
Huszi Ilona: A MEGFIGYELÉS MINT IRÁNYÍTOTT TEVÉKENYSÉG ALKALMAZÁSA AZ ANGOLTANÁRKÉPZÉSBEN	171
Juhász Valéria: A SIGHT WORD OLVASÁSTANÍTÓ MÓDSZER ALKALMAZHATÓSÁGA A MAGYAR OLVASÁSFEJLESZTÉSBEN	179
Kirdan Alexander: GAZDASÁGI SZAKEMBEREK KÉPZÉSÉNEK RENDSZERE LENGYELORSZÁGI ÉS UKRAJNAI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE ALAPJÁN	189
Kiss Julianna: AZ UKRAJNAI MŰVÉSZETOKTATÁS AZ OKTATÁSI TÖRVÉNYEK TÜKRÉBEN KURRIKULÁRIS ÉS EXTRAKURRIKULÁRIS SZÍNTEREKEN	193
Koncz Tímea: AZ ÓVODÁSOK ERKÖLCSI NEVELÉSE AZ IRODALOM ESZKÖZEIVEL.....	203
Kóré Dóra – Atroscsenko Tatjana: A LEENDŐ PEDAGÓGUS SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSE MULTIKULTURÁLIS FELSŐOKTATÁSI KÖRNYEZETBEN	213
Kucsaj Tatjana – Kucsaj Olekszandr: IKT-TECHNOLÓGIÁK ALKALMAZÁSA A SZAKMAI TEVÉKENYSÉGRE VALÓ FELKÉSZÍTÉSBEN	219
Kuzminszkij Anatolij: AZ ÖNMENEDZSELÉS SZEREPE A SEGÍTŐ HIVATÁSBAN MINT A PSZICHOSZOMATIKUS KIÉGÉS MEGELŐZÉSÉNEK ESZKÖZE.....	223
Lebovics Viktória: TARASZ SEVCSENKO <i>ÁLOM C.</i> MŰVÉRŐL EGY KICSIT MÁSKÉNT	233
Margitics Marianna: IKT-TECHNOLÓGIÁK ALKALMAZÁSA AZ OKTATÁSBAN	241
Márton Sára: TKO1114	247
Molnár Ferenc: A BEREGI FŐESPERESI KERÜLET GÖRÖGKATOLIKUS NÉPISKOLÁINAK OKTATÁSI HELYZETE AZ 1840-ES ÉVEKBEN.....	255

Mónus Ferenc: MERRE TOVÁBB CIVILIZÁCIÓ? – A FENNTARTHATÓSÁGRA NEVELÉS HANGSÚLYAI A XXI. SZÁZAD KÖZ- ÉS FELSŐOKTATÁSÁBAN	265
Nagy Edit: A MUNKÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ DISTRESSZ JELENTŐSÉGE ÉS KÖVETKEZMÉNYEI	275
Nagy György: AZ ISMERETEK HATÉKONY KÖZVETÍTÉSE KÖRNYEZETISMERET-ÓRÁN	285
Nagy Melinda – Strédl Terézia – Szarka László – Zahatňanská Mária – Poráčová Janka: TOLERANCIA ÉS TOLERANCIÁRA VALÓ NEVELÉS A SELYE JÁNOS EGYETEM TANÁRKÉPZŐ KARÁN	295
Nárai Márta: FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK SZEREPE A FIATALOK TÁRSADALMI ÉRZÉKENYÍTÉSÉBEN	305
Orosz Ildikó: A FORMÁLIS ÉS NONFORMÁLIS TANULÁSI TEVÉKENYSÉG KIEGYENSÚLYOZOTT ÖSSZEANGOLÁSA A FELNŐTTKÉPZÉSBEN	315
Pallay Katalin: A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁG AZ UKRÁN OKTATÁSPOLITIKA ÚTVESZTŐJÉBEN	321
Pallay Mária: NEMEK KÖZÖTTI BÉREGYENLŐTLENSÉG: A PÁLYAVÁLASZTÁS MINT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐ	333
Pávlovics Judit: A KORAI IDEGENNYELV-OKTATÁS TARTALMÁNAK ALAKULÁSA A XX. SZÁZAD VÉGÉN ÉS A XXI. SZÁZAD ELEJÉN	343
Pillar Granville: ESETTANULMÁNY: EMPIRIKUS VIZSGÁLAT AZ INTEGRÁLT MULTISZENZOROS INPUT HATÁSAIRÓL A NYELVFEJLESZTÉSRE	353
Sejko Anasztázia: A PEDAGÓGIAI PROGNOZIS TECHNOLOGIÁJA A FELSŐFOKÚ EGÉSZSÉGÜGYI OKTATÁSBAN	367
Simon Gabriella: A KEZDŐ PEDAGÓGUSOK MENTORI TÁMOGATÁSÁNAK HUMANISZTIKUS MODELLJE	373
Szilágyi Iván – Marinec Nagyija: A DEMOKRATIKUS OKTATÁSMENEDZSMENT MODELLJEI A VILÁG VEZETŐ ORSZÁGAIBAN	401
Szilágyi László: A NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁK MINT MÓDSZER ALKALMAZÁSA AZ IDEGENNYELVTANULÁSBAN ÉS -TANÍTÁSBAN	409

Szontágh Pál Iván: PEDAGÓGUSJELÖLTEK ÁLTAL VÁLLOTT ÉS KÖVETETT ETIKAI ÉRTÉKEK	419
Taskovics Okszana: ONLINE CSOPORTOK SZEREPE A NYELVOKTATÁSBAN	429
Tokai Dalma: TEHETSÉGEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE.....	437
Török Tamás: A PEDAGÓGIAI GYAKORLAT A SELYE JÁNOS EGYETEM TANÁRKÉPZŐ KARÁN	447
Vizáver Árpád: EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS A HALLGATÓK SPORTBAN ELÉRT EREDMÉNYESSÉGÉNEK NÖVELÉSÉVEL	455
Zorocskina Tatjana: A SZAKEMBERKÉPZÉS RENDSZERE NAGY-BRITANNIÁBAN	461
A II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA MESTERKÉPZÉSÉBEN RÉSZT VEVŐ TANÍTÓ SZAKOS HALLGATÓINAK A PUBLIKÁCIÓI	465
Bábel Zsuzsanna: A MAGZAT ELVESZTÉSE MINT KRÍZISHELYZET.....	467
Fekete Evelin: AZ ÓVODÁS GYERMEK ÉRZELMI INTELLIGENCIÁJÁNAK FEJLESZTÉSE MESÉKKEL	475
Hete Klára Annabella: A SZOCIALIZÁCIÓ ÉS ALKALMAZKODÁS MÉRFÖLDKÖVEI AZ ÓVODÁSKORÚ GYERMEK ÉLETÉBEN	485
Mészáros Renáta: KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS KAMASZOK KÖRÉBEN	493
Mitro Livia Etelka: TÁRSAS KAPCSOLATOK KISISKOLÁSKORBAN	503
Molnár-Hrábcsák Éva: JÁTSSZ VELEM! BÁBKÉSZÍTÉS, BÁBOZÁS 1. OSZTÁLYOS GYEREKEKKEL ÉS SZÜLEIKKEL	515
Nagy Nikoletta: A TANÓRAI KOMMUNIKÁCIÓ ÉS AZ ALKALMAZOTT MUNKAFORMA ÖSSZEFÜGGÉSEINEK VIZSGÁLATA ALSÓ TAGOZATBAN	525

ЗМІСТ

Борочі Агнеш: ШЛЯХ ВЧИТЕЛЯ-ПОЧАТКІВЦЯ В ТІНІ «ЧОРНОЇ ПЕДАГОГІКИ».....	21
Бергхауер-Олас Емьовке: МОЖЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ МЕТОДОМ КІНЕТИЧНОГО ШКІЛЬНОГО МАЛЮНКУ	31
Біда Олена: ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	41
Чейке Катерина: СТАНОВИЩЕ РОМСЬКИХ УЧНІВ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ПЕРЦЕПЦІЇ.....	47
Човрій Софія: ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ НА ЗАКАРПАТТІ НАПРИКІНЦІ ХVІІІ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ. НА ОСНОВІ АРХІВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	57
Чопак Єва: ФОРМИ ПРОЯВУ АЛЬТРУЇЗМУ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ.....	65
Джанда Галина: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ БІЛІНГВІЗМУ	77
Фонаї Мігаль: ВКЛЮЧЕННЯ ДО СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ОСОБЛИВІ ОСВІТНІ ПОТРЕБИ.....	85
Гонда Жужа: ОБРОБКА ЦИФРОВОГО ТЕКСТУ У ПІДГОТОВЦІ УГОРСЬКИХ ФІЛОЛОГІВ.....	93
Греба Ілдіко – Кноблех Беата: РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	103
Гнатик Катерина: МОЖЛИВІ НЕДОЛІКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИВЧЕННЯМ УГОРСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ, ОЧИМА ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ	111
Голлоші Гойнолка Жужанна: ОСОБИСТІСНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ, СПРЯМОВАНА ПРОТИ «ВІДСІВУ» В ПОЧАТКОВІЙ ЛАНЦІ ОСВІТИ	119
Голлоші М. Цецилія: МЕНТАЛЬНА ГІГІЄНА СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ	127
Горват Кінга: ВИКЛИКИ ПЕРЕД АБІТУРІЄНТАМИ З ТОЧКИ ЗОРУ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ.....	135

Горват Кінга – Товт Петер: ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВУЗІВ НА ІДЕАЛЬНІ ІНТЕРАКЦІЙНІ МОДЕЛІ ВИКЛАДАЧІВ	159
Густі Ілона: ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЯК КЕРОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ АНГЛІЙСЬКИХ ФІЛОЛОГІВ	171
Югас Валерія: ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ SIGHT WORD У РОЗВИТКУ ЧИТАННЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	179
Кірдан Олександр: ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ГАЛУЗІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....	189
Кіш Юліанна: ШКІЛЬНА ТА ПОЗАШКІЛЬНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В УКРАЇНІ У ДЗЕРКАЛІ ЗАКОНІВ ПРО ОСВІТУ.....	193
Конц Тімея: МОРАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКА ЗАСОБАМИ ЛІТЕРАТУРИ	203
Коврей Дора – Агрощенко Тетяна: ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА В ПОЛКУЛЬТУРНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	213
Кучай Тетяна – Кучай Олександр: ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРНИХ І КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	219
Кузьмінський Анатолій: РОЛЬ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ ФАХІВЦЯ СОЦІОНОМІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ ЯК ЗАСІБ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ПСИХОСОМАТИЧНОМУ ВИГОРАННЮ.....	223
Лебович Вікторія: ПРО ПОЕМУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА «СОН» ІНАКШЕ.....	233
Маргітич Маріанна: ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ	241
Мартон Шара: ТКО1114.....	247
Молнар Федір: ОСВІТНЄ СТАНОВИЩЕ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ НАРОДНИХ ШКІЛ БЕРЕЗЬКОГО АРХІДІЯКОНСЬКОГО ОКРУГУ У 1840-Х РОКАХ	255

Монуш Ференц: ЦИВІЛІЗАЦІЯ – ЯК ДАЛІ? ПОСЛІДОВ- НІСТЬ У ВИХОВАННІ СТАЛОСТІ В СЕРЕДНІЙ ТА ВИЩІЙ ОСВІТІ У ХХІ СТОЛІТТІ.....	265
Надь Едіт: ЗНАЧЕННЯ ТА НАСЛІДКИ ДИСТРЕСУ У РОБОТІ .	275
Надь Дьєрдь: ЕФЕКТИВНІ ЗАСОБИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗНАЇНЬ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА.....	285
Надь Мелінда – Штрелл Терезія – Сорко Ласло – Захатнянсь- ка Марія – Порачова Янка: ТОЛЕРАНТНІСТЬ ТА ВИ- ХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ ФАКУЛЬТЕТУ ПІД- ГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. ЯНОША ШЕЙЕ	295
Нарої Марта: РОЛЬ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ ЧУТЛИВОСТІ МОЛОДІ.....	305
Орос Ільдико: ГАРМОНІЙНЕ ПОЄДНАННЯ ФОРМАЛЬ- НИХ І НЕФОРМАЛЬНИХ ПЕРІОДІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ.....	315
Поллої Каталін: ЗАКАРПАТСЬКІ УГОРЦІ В ЛАБІРИНТІ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	321
Полої Марія: ГЕНДЕРНА НЕРІВНІСТЬ В ОПЛАТІ ПРАЦІ: ВИБІР КАР'ЄРИ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ	333
Павлович Юдіта: ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ РАННЬОЇ ІН- ШОМОВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ НАПРИКІНЦІ ХХ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.	343
Піллар Гренвілл: ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВВІД- НОГО ІНТЕГРАТИВНОГО МУЛЬТИСЕНСОРНОГО ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК МОВИ	353
Шейко Анастасія: ТЕХНОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОГНО- ЗУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	367
Шімон Габрієлла: ГУМАНІСТИЧНА МОДЕЛЬ МЕНТОР- СЬКОЇ ПІДТРИМКИ ПЕДАГОГІВ ПОЧАТКІВЦІВ	373
Силадій Іван – Маринець Надія: ОСНОВНІ МОДЕЛІ ДЕ- МОКРАТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В ПРО- ВІДНИХ КРАЇНАХ СВІТУ	401
Сіладі Василь: ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЙ ОВОЛО- ДІННЯ ІНШОМОВНОЮ ЛЕКСИКОЮ ЯК МЕТОДУ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	409

Сонтаг Пал Іван: ЕТИЧНІ ЦІННОСТІ КАНДИДАТІВ У ВЧИТЕЛІ	419
Ташкович Оксана: РОЛЬ ОН-ЛАЙН ГРУП У ВИКЛАДАННІ МОВИ	429
Токаї Далма: ІНДИВІДУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ	437
Терек Томаш: ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА НА ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. ЯНОША ШЕЙЕ.....	447
Візавер Арпад: ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ: УДОСКОНАЛЕННЯ СПОРТИВНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	455
Зорочкіна Тетяна: СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ	461
ПУБЛІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ МАГІСТРАТУРИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПОЧАТКОВА ОСВІТА» ЗАКАРПАТСЬКОГО УГОРСЬКОГО ІНСТИТУТУ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ П.....	
Бабел Жужанна: ВТРАТА ВАГІТНОСТІ ЯК ЖИТТЄВА КРИЗОВА СИТУАЦІЯ	467
Фекете Евелін: КАЗКА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДОШКІЛЬНИКА	475
Гете Клара Аннабелла: ПЕРІОДИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ТА АДАПТАЦІЇ У ЖИТТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	485
Мейсарош Рената: РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН У ПІДЛІТКІВ	493
Митро Лівія-Етелка: СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ У МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ.....	503
Молнар Грабчак Єва: ГРАЙСЯ ЗІ МНОЮ! ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ЛЯЛЬОК З ДІТЬМИ ТА ЇХ БАТЬКАМИ У ПЕРШОМУ КЛАСІ	515
Надь Ніколетта: ВИВЧЕННЯ ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ КОМУНІКАЦІЄЮ ТА ІНШИМИ ФОРМАМИ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС УРОКУ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	525

CONTENT

Baracsi, Ágnes: GRADUATES IN THE SHADOW OF „BLACK PEDAGOGY”	21
Berghauer-Olasz, Emőke: KINETIC SCHOOL DRAWING AS A METHOD OF REVEALING HIDDEN SOCIAL RELATIONSHIPS.....	31
Bida, Olena: TRAINING FUTURE PROFESSIONALS FOR HEALTH SAVING ACTIVITIES	41
Cséke, Katalin: THE TEACHERS’ PERCEPTIONS OF THE SITUATION OF ROMA STUDENTS.....	47
Csoóri, Zsófia: PECULIARITIES OF DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL PEDAGOGICAL EDUCATION IN TRANSCARPATHIA IN LATE 18 TH – THE FIRST HALF OF 20 TH CENTURY IN THE CONTEXT OF ARCHIVE SOURCES	57
Csopák, Éva: ALTRUISM DISPLAY AMONG PRESCHOOL CHILDREN.....	65
Dzsanda, Galina: CURRENT PROBLEMS OF UKRAINIAN LANGUAGE LEARNING IN ETHNIC MINORITY SCHOOLS IN THE CONTEXT OF BILINGUALISM	77
Fónai, Mihály: INCLUSION IN THE CLASSROOM AND SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS	85
Gonda, Zsuzsa: DIGITAL ADAPTATION OF TEXTS IN HUNGARIAN TEACHER TRAINING.....	93
Greba, Ildikó – Knobloch, Beáta: DEVELOPMENT OF INCLUSIVE EDUCATION IN UKRAINE.....	103
Hnatik, Katalin: THE POTENTIAL PITFALLS OF HUNGARIAN AS A FOREIGN LANGUAGE LEARNING	111
Hollósi, Hajnalka Zsuzsanna: PERSONALIZED DIFFERENTIATION IN PRIMARY EDUCATION AGAINST DROP-OUT.....	119
Hollósi M., Cecília: THE ROLE OF MENTALHIGENICS IN THE LIFE OF COLLEGE STUDENTS (OR WHAT CAN A PSYCHOLOGYST DO WHEN NOT TEACHING?).....	127
Horváth, Kinga: THE CHALLENGES FACING HIGHER EDUCATION IN PROFESSIONAL ORIENTATION	135

Horváth, Kinga – Tóth, Péter: FUTURE TEACHERS' VIEWS ON THE INTERACTION STYLE OF AN IDEAL PEDAGOGUE IN THE LIGHT OF AN EMPIRICAL RESEARCH.....	159
Husztí, Ilona: THE APPLICATION OF OBSERVATION AS A FOCUSED ACTIVITY IN ENGLISH TEACHER TRAINING.....	171
Juhász, Valéria: APPLICATION OF THE "SIGHT WORD" READING TEACHING METHOD IN THE READING DEVELOPMENT OF HUNGARIAN PUPILS.....	179
Kirdan, Alexander: PROFESSIONAL TRAINING OF SPECIALISTS OF ECONOMIC SECTOR IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THE REPUBLIC OF POLAND AND UKRAINE: COMPARATIVE ANALYSIS	189
Kiss, Julianna: ASPECTS OF CURRICULAR AND EXTRACURRICULAR ART EDUCATION IN UKRAINE IN LIGHT OF EDUCATIONAL LAW	193
Koncz, Tímea: CONVENTIONAL EDUCATION OF PRESCHOOLERS WITH THE HELP OF LITERATURE	203
Kóré, Dóra – Atroschenko, Tetiana: FORMING THE PERSONALITY OF THE FUTURE PEDAGOGUE IN THE MULTICULTURAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF HIGHER EDUCATION.....	213
Kuchai, Tetiana – Kuchai, Oleksandr: PREPARING SPECIALISTS FOR PROFESSIONAL WORK BY MEANS OF COMPUTER AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES.....	219
Kuzminskyi, Anatoliy: THE ROLE OF SELF-MANAGEMENT OF SPECIALISTS IN THE SOCIONOMIC PROFESSION AS A MEANS OF RESISTANCE TO PSYCHOSOMATIC BURNOUT.....	223
Lebovics, Viktória: ON TARAS SHEVCHENKO'S «COH (DREAM)» IN A DIFFERENT WAY	233
Margitics, Marianna: THE APPLICATION OF ICT IN EDUCATION	241
Márton, Sára: TKO1114	247
Molnár, Ferenc: THE GREEK CATHOLIC EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF MUNKÁCS (MUKACHEVO) EPARCHY IN THE MID-19 TH CENTURY	255

Mónus, Ferenc: WHICH DIRECTION TO FOLLOW, HUMAN CIVILIZATION? – SUSTAINABILITY EDUCATION EMPHASES IN THE PUBLIC AND HIGHER EDUCATION AT THE EARLY 21 TH CENTURY	265
Nagy, Edit: THE SIGNIFICANCE AND CONSEQUENCES OF WORK-RELATED DISTRESS	275
Nagy, György: EFFECTIVE COMMUNICATION OF KNOWLEDGE IN ENVIRONMENTAL EDUCATION.....	285
Nagy, Melinda – Strédl, Terézia – Szarka, László – Zahatňanská, Mária – Poráčová, Janka: TOLERANCE AND TOLERANCE EDUCATION AT FACULTY OF EDUCATION OF J. SELYE UNIVERSITY.....	295
Nárai, Márta: THE ROLE OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN SOCIAL SENSITIZATION OF YOUNGSTERS.....	305
Orosz, Ildikó: HARMONIZING LEARNING ACTIVITY OF ADULT POPULATION	315
Pallay, Katalin: TRANSCARPATHIAN HUNGARIANS IN THE MAZE OF UKRAINIAN EDUCATION POLICY	321
Pallay, Mária: REVISITING THE GENDER WAGE GAP: GENDER AND CAREER CHOICE	333
Pávlovics, Judit: EARLY FOREIGN LANGUAGE EDUCATION CONTENT FORMATION IN UKRAINE AT THE END OF THE 20 TH AND AT THE BEGINNING OF THE 21 ST CENTURY	343
Pillar, Granville: AN EMPIRICAL INVESTIGATION INTO THE EFFECTS OF INTEGRAL MULTI-SENSORY INPUT ON LANGUAGE DEVELOPMENT: A CASE STUDY.....	353
Sheyko, Anastasiya: TECHNOLOGY OF PEDAGOGICAL PROGNOSIS IN THE ESTABLISHMENTS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION	367
Simon, Gabriella: THE HUMANISTIC MODEL OF MENTORING OF NOVICE TEACHERS	373
Szilágyi, Iván – Marinec, Nadia: MAIN MODELS OF DEMOCRATIC EDUCATIONAL MANAGEMENT IN THE LEADING COUNTRIES OF THE WORLD	401
Szilágyi, László: LANGUAGE LEARNING STRATEGIES IN INDEPENDENT LANGUAGE LEARNING.....	409

Szontagh, Pál Iván: THE ETHICAL ATTITUDES OF TEACHER CANDIDATES	419
Taskovics, Okszána: THE ROLE OF ONLINE GROUPS IN LANGUAGE TEACHING	429
Tokai, Dalma: INDIVIDUAL DEVELOPMENT OF GIFTED YOUTH.....	437
Török, Tamás: PEDAGOGICAL PRACTICE AT THE FACULTY OF EDUCATION OF J. SELYE UNIVERSITY	447
Vizáver, Árpád: HEALTHY LIFE STYLE EDUCATION: DEVELOPING STUDENTS' ATHLETIC SKILLS.....	455
Zorochkina, Tetiana: THE SYSTEM OF PROFESSIONAL EDUCATION IN GREAT BRITAIN	461
RESEARCH PAPERS OF STUDENTS STUDYING FOR MASTER'S DEGREE IN PRIMARY EDUCATION OF FERENC RÁKÓCZI II TRANSCARPATHIAN HUNGARIAN COLLEGE OF HIGHER EDUCATION.....	465
Bábel, Zsuzsanna: PREGNANCY STOP AS A LIFE CRISIS	467
Fekete, Evelin: PRESCHOOLER'S EMOTIONAL INTELLIGENCE DEVELOPMENT BY MEANS OF TALES	475
Hete, Klára Annabella: MILESTONES OF SOCIALISATION AND ADAPTATION IN THE LIFE OF PRESCHOOL CHILDREN	485
Mészáros, Renáta: COMMUNITY BUILDING AMONG TEENAGERS.....	493
Mitro, Livia Etelka: SOCIAL RELATIONSHIPS AT EARLY SCHOOL AGE	503
Molnár-Hrábcsák, Éva: PLAY WITH ME! – MAKING PUPPETS, PUPPETING FOR FIRST FORM KIDS AND THEIR PARENTS.....	515
Nagy, Nikolett: EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN CLASSROOM COMMUNICATION AND CLASSROOM WORK ORGANISATION IN PRIMARY EDUCATION.....	525

AN EMPIRICAL INVESTIGATION INTO THE EFFECTS OF INTEGRAL MULTI-SENSORY INPUT ON LANGUAGE DEVELOPMENT: A CASE STUDY

Pillar, Granville

*Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education
granville.ibolya@hotmail.com*

Abstract

This case study aims to provide an overview of a systematic, empirical investigation of the effects of integral, multi-sensory (video) input on language development. It reports a comparative, multi-disciplinary study carried out by the author that involved both a school-based empirical investigation and a comprehensive literature analysis of existing and emergent knowledge and research in the fields of foreign/second language (L2) learning, L2 pedagogy and testing, non-verbal (paralinguistic) communication, applied neurolinguistics and multi-media presentation.

Key words: *paralinguistic behaviour, total body communication, bilingual method, communicative competence.*

Absztrakt

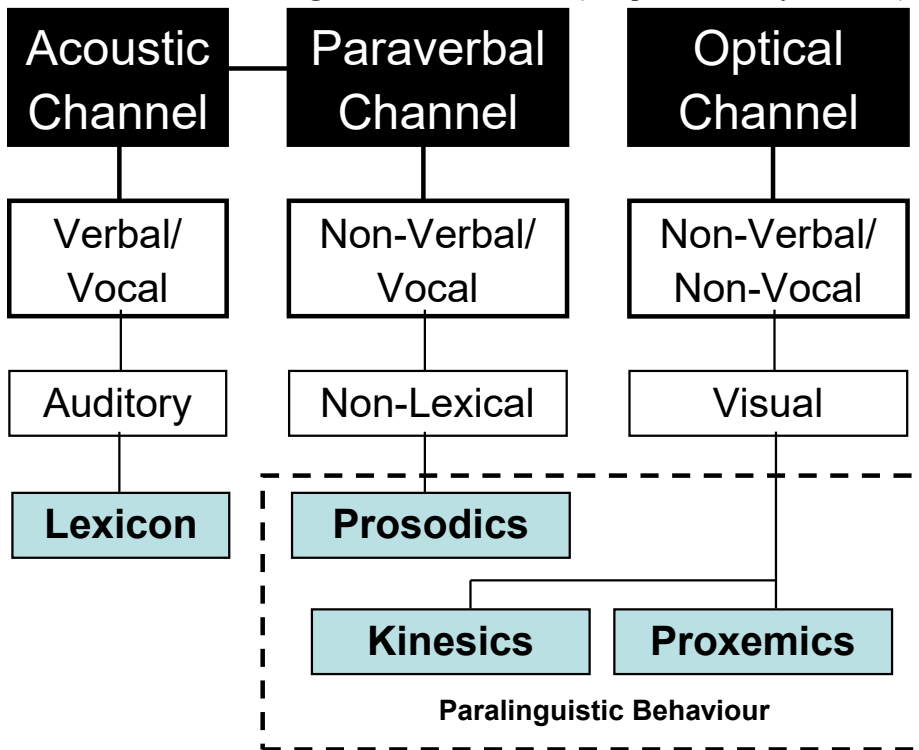
A kutatás egy multidiszciplináris tanulmány bemutatása, amely a második nyelv elsajátítása, a második nyelvpedagógia és nyelvi tesztelése, a nem verbális kommunikáció, az alkalmazott neurolingvisztika és a multimédiás prezentáció területén végzett, osztálytermi alapú kvantitatív empirikus vizsgálatát tartalmazza. A dolgozat fő célja, hogy nyomon követhesse a kutatási projekt végrehajtásának számos szakaszát annak érdekében, hogy olyan rendszeres keretrendszert nyújtson, amely figyelembe veszi a kvantitatív empirikus jellegű fontos pedagógiai, kísérleti, oktatási, módszertani, logisztikai és gyakorlati elemeket, amelyek elengedhetetlenek egy osztályteremi alapú, második nyelv tanítására és tanulására irányuló kvantitatív empirikus kutatásnál.

Kulcsszavak: *paralingvisztikai viselkedés, teljes test-kommunikáció, kétnyelvű módszer, kommunikatív kompetencia.*

Design

Using a sample of 102 beginner learners of German from four groups, each assigned to a different mode of instruction, the investigation compared the effectiveness of video-mediated input and audio-mediated input in developing aural receptive skills (comprehension) and oral productive skills (speaking) in a foreign language learning context. The investigation also explored the significance of synchronising verbal and non-verbal behaviour, through explicit instruction and training (learning with awareness) in rhythmically co-ordinated total body communication. Figure 1. illustrates Poyatos' (1976) integrated multi-channel framework for conveying and perceiving information and meaning in spoken interaction and characterises the unified nature of oral interaction. This trimodal framework formed the basis for the total body communication approach advocated in this study.

Figure 1. Integrated Multi-Channel Framework for Conveying and Perceiving Information and Meaning in Verbal Interaction (Adapted from Poyatos 1976)

The four groups were randomly assigned as follows:

Audio (single-channel stimuli)

1/A – Without explicit instruction and training in total body communication (control)

2/A+ With explicit instruction and training in total body communication (experimental)

Video (multi-channel stimuli)

3/AV+ With explicit instruction and training in total body communication (experimental)

4/AV – Without explicit instruction and training in total body communication (experimental)

Instruction and testing of comprehension were carried out using a selection of integrative video and audio sequences; the audio-text being the recorded soundtrack of the video-text. The course of instruction incorporated these mediated presentations as primary stimuli and was administered using accompanying written materials.

The programme of instruction, designed by the author, covered a number of language topics and functions, and was administered over a period of one term (11 weeks of 2 x 50 min. lessons per week). This entailed the teaching of all the lessons and the implementing and administering of all experimental procedures. Measures were taken during instruction and testing to ensure that relevant factors pertaining to instruction, classroom environment, teaching material and equipment were consistent between the classes. This necessitated the careful scripting of all lesson procedures and protocols and testing protocols and the documenting of observations by the researcher. Furthermore, video recordings were made of the lessons in which the various steps of the teaching methodology were presented.

Methodology

The investigation comprised a series of experimental and testing procedures to assess both aural receptive skills and oral productive skills. The presentation of the mediated and written material to assess receptive skills was strategically scheduled to test the understanding of vocabulary and structures covered in the course of instruction. Regarding productive skills, the material to prepare the subjects for the performing and assessment of Role-Plays and Interviews was designed to consolidate and extend the linguistic and paralinguistic input presented during the course of instruction and comprehension tests through integrative mediated and supporting written material.

Testing

Aural Receptive Skills

Subsequent to their being assigned to their media group types and mode of instruction, the groups underwent a common comprehension pre-test using audio-mediated material, to identify any pre-knowledge of L2 and to establish a basis of comparability between the groups prior to the investigation. Before the presentation of each learning cycle, materials for the purposes of listening/viewing comprehension were introduced as stimuli to prime the subjects for the learning of the dialogue.

Oral Productive Skills

Two basic dialogues formed the nucleus for instruction and subsequent assessment of productive skills. For each of the two dialogues each class was taken through a learning cycle based on the Bilingual Method (Butzkamm 1980, 1992, 1993; Dodson 1967, 1985a), a logical, systematic and practical

approach to L2 teaching and learning that provided a pedagogical framework that integrated strategic linguistic and paralinguistic communicative elements and exploited the attributes of the learners' knowledge of their native language (English) in developing communicative competence in the target language. The method allowed the flexibility to utilise a combination of different bilingual strategies and techniques and was structured in such a way to take learners from comprehensible input (learners understood the essence of what had been said or presented to them) to effective output (learners were able to produce meaningfully and competently what they had learnt for immediate or future use).

The oral communicative skills of the individual subjects were assessed from the video recordings of the subject-pairs' Role Play performances and from the individual Interviews. Assessment was carried out by two panels of independent raters. The first panel comprised two native speakers and two non-native speakers, and the second panel comprised one native speaker and one non-native speaker. This mixed combination was necessary in order to ensure that there was a balance of native and non-native perceptions of communicative behaviour.

Selection and Production of Video Sequences

The video sequences chosen for the investigation were integrative, in that they were essential units of instruction and assessment, and all pre-viewing and post-viewing exercises were dependent on these presentations. The lessons were carefully constructed around the video sequences and presented with the accompanying materials in accordance with the methodology. Consequently, the programmes of instruction and testing were designed to incorporate video materials which were central to the course and which were considered to have technical, cultural, contextual, linguistic and paralinguistic merit; elements that were necessary to provide a sound pedagogical basis for achieving the programme objectives (Berdahl – Willetts 1990).

To ensure a relatively high degree of interrater reliability (the extent to which different raters agree on the quality of the oral language sample (Shohamy 1988), the panels of independent raters underwent a rigorous assessment training programme, prior to each set of assessments of the subjects' Role Play and Interview. This entailed a series of intensive training and discussion sessions on the assessment criteria and the conducting of sample assessments to obtain an acceptable measure of inter-rater reliability.

Testing Strategies

The testing strategies adopted for assessment were drawn from a number of credible sources (e.g. Byrnes 1992; Chambers – Richards 1992; Benson 1993; 1994; Underhill 1987).

The strategies used in testing aural receptive skills over the range of test instruments were:

- Multiple choice questions
- Brief answers to general comprehension questions
- Who said what?
- True or False
- Identify the sequence in which sentences are said
- Choose words to complete the sentences
- Matching phrases to form sentences
- Correct jumbled sentences
- From description, who is this person?

The following strategies were used in the assessment of oral productive skills:

- Monologue
- Questions and answers
- Dialogues and interviews with the researcher
- Role-play based on a learned dialogue
- Description of pictures

Test Instruments

Three instruments were used to assess aural receptive skills: one pre-test and two post-tests. Three sets of two observation instruments were formulated to assess the learners' oral communicative skills for the Role-Play and Interview interactions: Overall Impression – Role Play and Interview (Appendix 1), Communicative Performance – Role Play (Appendix 2a), Communicative Performance – Interview (Appendix 2b), Paralinguistic Elements – Role Play and Interview (Appendix 3).

Statistical Analysis

The empirical data was collected by means of these test instruments, which were aimed at providing data points to compare the various groups in order to establish: 1) to what extent the subjects exploited paralinguistic behaviour in receptive and productive processing through exposure to video-mediated input, and 2) the extent to which learning without and learning with

explicit instruction on total body communication influenced the subjects' L2 receptive and productive skills, and thus communicative competence.

The following analyses were performed using the SPSS statistics software package:

1. Analysis of mean scores and standard deviations of total observation scores for productive skills and of total test scores for receptive skills for a) media group types (combined audio group vs combined video group), and b) modes of instruction (audio/video without explicit instruction vs audio/video with explicit instruction in mediated total body communication).
2. Analysis of mean scores and standard deviations of scores for discrete and combined communicative categories for productive skills for a) media group types and b) modes of instruction.
3. Analysis of correlations between combined communicative categories and between discrete communicative categories.
4. Analysis of correlations between receptive skills and productive skills.

The following statistical tests were carried out in these analyses:

Cronbach's α test (reliability coefficient)

Pearson's r test (correlation coefficient)

2 Tailed t-test (levels of significance)

Spearman's ρ test (rank order coefficient)

Oneway Anova test (analysis of variance)

Summary of Analyses

In regard to the testing of oral productive skills, three questions were addressed: 1) are there consistent significant correlations for all four groups between segmental observations and global observation? 2) which groups show consistent significant correlations between observations for Role-Play and observations for Interview for both verbal and paralinguistic categories? 3) which groups show consistent significant correlations between discrete communicative categories?

In response to question 1, it was concluded from the results that there were consistent significantly high correlations across all four groups for verbal behaviour between segmental observation (Communicative Performance) and global observation (Overall Impression). The results also confirmed consistency in significantly high correlations for all four groups in terms of the scoring of solely paralinguistic behaviour between segmental observation (Paralinguistic Elements) and global observation (Communi-

cative Performance). Thus, the scoring of specific elements of communication patterned significantly with global judgement. Based on this analysis, it was therefore argued that isolated smaller communicative elements were very likely to be determiners on which raters based their global assessment of communicative skills.

In response to question 2, the results clearly showed that only group 3/AV + (video group with explicit instruction in paralinguistic behaviour) consistently demonstrated significant correlations between Role-Play and Interview for both verbal and paralinguistic categories. This suggested that, compared with the subjects in the other groups, the subjects in group 3/AV + were more able to transfer the effective use of verbal and paralinguistic skills demonstrated in Role-Play to Interview. On the basis of this reasoning, it was argued that the transfer of learned skills from the rehearsed role-play activity to the more spontaneous, real communicative interaction of the interview required both visual stimulus and instruction and training in total body communication.

Moreover, the fact that only group 3/AV + showed consistent significant correlations between Role-Play paralinguistic categories and Interview verbal categories for Communicative Performance and Paralinguistic Elements, suggested that a facilitative parallel effect (i.e. paralinguistic skills enhancing verbal skills) in the transfer of communicative skills from Role-Play to Interview existed only when both visual input and instruction and training in total body communication were present.

In response to question 3, the results highlighted the consistency of group 3/AV + and group 4/AV – (i.e. combined video group) in showing significant correlations between each pair of paralinguistic categories. These findings suggested that, compared with audio-mediated input (used by group 1/A – and group 2/A +), video-mediated input was more effective in offering the subjects the facility to develop their communicative skills in such a way that each paralinguistic skill had the potential to enhance the other paralinguistic skills, or alternately, had the facility to develop all skills simultaneously. Furthermore, the fact that only group 3/AV + exhibited consistent significant correlations between verbal and paralinguistic categories, again affirmed that the facilitative parallel effect occurred only when both visual input and training in total body communication were present.

The results showed that only the subjects in group 3/AV + exhibited consistent correlations between paralinguistic categories between Role-Play and Interview, thus demonstrating their ability to transfer learned skills

to real communication through exposure to visual input and instruction and training in rhythmically integrated verbal and paralinguistic behaviour.

The notably high levels of reliability affirmed the internal consistency of the observation instruments in measuring the subjects' outcomes in oral communication. The data also showed a high inter-rater reliability, reflecting a high degree of agreement among raters, thus ensuring high validity and internal consistency of the results.

In analysing the correlations between the cumulative score for the comprehension tests and the six observation scores over the total population, the results showed that group 3/AV + was the only group that demonstrated consistent highly significant correlations between comprehension and each of the six observation scores. These findings suggested that comprehension skills were more likely to facilitate productive skills when both visual input and learning with awareness of paralinguistic behaviour were present. Furthermore, it was revealed that of the 58 male and 44 female subjects across all of the productive and receptive tests, the female learners scored higher than the male learners in all but one of the assessments.

Conclusion

Based on the results of these analyses and in light of the literature reviewed, both credible empirical and theoretical foundations were legitimately established for the use of video rather than audio-CD and the incorporation of both instruction (i.e. concept formation) and practice or training (i.e. habit formation) in total body communication in teaching and learning practice for the development of L2 communicative competence, thus supporting the hypotheses proffered. The results of the investigation revealed support for the use of video and instruction and training in total body communication in terms of enhancing productive skills. In terms of developing receptive skills, the results also affirmed the more facilitative capacity of video input in comparison to audio input. With regard to the effects of conscious awareness and instruction in total body communication on receptive skills, the results showed a tendency toward being detrimental to performance when the visually-mediated stimuli were not present.

The study clearly demonstrated the necessary conditions for the transfer of learned verbal and paralinguistic skills to unpredictable interaction situations, in the context of a typical language-arts type learning situation. It established an inseparable combination of elements in order to achieve L2 communicative competence at a quasi-conversational level: input that is made comprehensible

by integrated audio and visual stimuli, plus instruction and training in rhythmically synchronised total body communication, enhances learning, engenders transferability and develops communicative competence.

References

- Benson, V. A. (1993): *Testing made-for-ELT videos for English language teaching*. In. *ELT journal* 17. 9. pp. 15–19.
- Berdahl, I.–Willetts, K. (1990): *Steps in integrating video into the secondary foreign language curriculum*. In. *IALL journal* 23. pp. 17–24.
- Butzkamm, W. (1980): *Die bilinguale Methode*. Heidelberg, Quelle and Meyer.
- Butzkamm, W. (1992): *Zur Methodik des Unterrichts an bilingualen Zweigen*. In. *Zeitschrift für Fremdsprachenforschung* 3. 1. pp. 8–30.
- Butzkamm, W. (1993): *Bilingualer Unterricht - Fragen an die Forschung*. In. *Die neuen Sprachen*. 1. 2. pp. 151–161.
- Byrnes, H. (1992): *Recent trends in language testing: The case of testing oral language*. In. *IALL journal*, 25. 1. pp. 15–29.
- Chambers, F.–Richards, B. (1992): *Criteria for oral assessment*. *Language learning journal*. 6. pp. 5–9.
- Dodson, C. J. (1967): *Language Teaching and the Bilingual Method*. London, Pitman.
- Dodson, C. J. (ed.) (1985a): *Bilingual Education: Evaluation, Assessment and Methodology*, Cardiff, University of Wales Press.
- Dodson, C. J. (1985b): *Second language acquisition and bilingual development: a theoretical framework*. In. *Journal of multilingual and multicultural development* 6. 5. pp. 326–346.
- Gillespie, J. B. (1985): *Self-produced video tapes in second language instruction*. *Studies in language learning*. 5. 1. pp. 29–34.
- Poyatos, F. (1976): *Man Beyond Words: Theory and Methodology of Nonverbal Communication*. Oswego, New York. New York State English Council.
- Shohamy, E. (1988): *A proposed framework for testing of oral language of second/foreign language learners*. *Studies in second language acquisition*. 10. pp. 165–179.
- Stempleski, S. (1994): *Teaching communication skills with authentic video*. In. Stempleski S. & Arcario P. (eds.) *Video in language teaching: using, selecting and producing video for the classroom*. Alexandria, Virginia. TESOL Inc. pp. 7–24.
- Underhill, N. (1987): *Testing Spoken Language*. Cambridge, Cambridge University Press.

Appendix 1

RATING SCHEDULE FOR SCORING 'OVERALL IMPRESSION'

Subject Code: _____ Rater Code: _____ Observation: **Role-**
Play Position: _____ **Interview**

Intermittent Communicator: **1**

Communication occurs only sporadically

Limited Communicator: **2**

Receptive/productive skills do not allow
continuous communication.

Moderate Communicator: **3**

Gets by without serious breakdowns. However,
misunderstandings and errors cause difficulties.

Competent Communicator: **4**

Copes well but has occasional misunderstandings
or makes occasional noticeable errors.

Good Communicator: **5**

Copes well and performs competently.

Appendix 2a

RATING SCHEDULE FOR SCORING 'COMMUNICATIVE PERFORMANCE'

Subject Code: _____ Rater Code: _____ Observation: **Role-Play**

Position: _____

ACC = Accuracy; FLU = Fluency; RNG = Range
Sometimes;

1 = Never; 2 = Infrequently; 3 =

KIN = Kinesic; PROS = Prosodic; PROX = Proxemic

4 = Frequently; 5 = Mostly; 6 = Always

a) Responds with little hesitation (FLU).	1	2	3	4	5	6
b) Speaks in complete sentences (FLU).	1	2	3	4	5	6
c) Sentences are well structured (FLU).	1	2	3	4	5	6
d) Uses adequate range of voc. and structures (RNG).	1	2	3	4	5	6
e) Speaks only in German (ACC).	1	2	3	4	5	6
f) Speaks without reliance on written text (FLU).	1	2	3	4	5	6
g) Speech is clear and comprehensible (FLU).	1	2	3	4	5	6
h) Pronounces words competently (ACC).	1	2	3	4	5	6
i) Speaks with little influence of English (ACC).	1	2	3	4	5	6
j) Speech is expressive and appropriately intonated (PROS).	1	2	3	4	5	6
k) Flow of speech is rhythmic and continuous (PROS).	1	2	3	4	5	6
l) Is aware of pers. and interpersonal space (PROX).	1	2	3	4	5	6
m) Displays effective use of body language (KIN).	1	2	3	4	5	6
n) Displays effective use of facial expression (KIN).	1	2	3	4	5	6
o) Displays confidence. in the interactive process (KIN) & (PROS).	1	2	3	4	5	6

Appendix 2b

RATING SCHEDULE FOR SCORING 'COMMUNICATIVE PERFORMANCE'

Subject Code: _____ Rater Code: _____ Observation: **Interview**

Position: _____

APP = Appropriacy; ACC = Accuracy; FLU = Fluency; 1 = Never; 2 = Infrequently; 3 = Sometimes; 4 = Frequently;

COMP = Comprehension; INTL = Intelligibility; RNG = Range; 5 = Mostly; 6 = Always

KIN = Kinesic; PROS = Prosodic; PROX = Proxemic

a) Responds with little hesitation (FLU).	1	2	3	4	5	6
b) Needs little prompting (FLU).	1	2	3	4	5	6
c) Speaks in complete sentences (FLU).	1	2	3	4	5	6
d) Sentences are well structured (FLU).	1	2	3	4	5	6
e) Uses adequate range of vocab. and structures (RNG).	1	2	3	4	5	6
f) Speaks only in German (ACC).	1	2	3	4	5	6
g) Speech is clear and comprehensible (FLU).	1	2	3	4	5	6
h) Pronounces words competently (ACC).	1	2	3	4	5	6
i) Speaks with little influence of English (ACC).	1	2	3	4	5	6
j) Gives correct response (ACC).	1	2	3	4	5	6
k) Comprehends overall sense of question (COMP).	1	2	3	4	5	6
l) Gives appropriate response (APP).	1	2	3	4	5	6
m) Gives response to questions asked (RNG).	1	2	3	4	5	6
n) Conveys meaning with little difficulty (INTL).	1	2	3	4	5	6
o) Speech is expressive and appropriately intonated (PROS).	1	2	3	4	5	6
p) Flow of speech is rhythmic and continuous (PROS).	1	2	3	4	5	6
q) Is aware of personal and interpersonal space (PROX).	1	2	3	4	5	6
r) Displays effective use of body language (KIN).	1	2	3	4	5	6
s) Displays effective use of facial expression (KIN).	1	2	3	4	5	6
t) Displays confidence in the interactive process (KIN) & (PROS).	1	2	3	4	5	6

Appendix 3

RATING SCHEDULE FOR SCORING 'PARALINGUISTIC ELEMENTS'

Subject Code: _____ Rater Code: _____ Observation: **Role-Play**

Position: _____

Interview

KIN = Kinesic; PROS = Prosodic; PROX = Proxemic

1 = Never; 2 = Infrequently; 3 = Sometimes;

4 = Frequently; 5 = Mostly; 6 = Always

	<i>Body/Head Movement (KIN):</i>						
a)	Body movement and posture	1	2	3	4	5	6
b)	Head movements	1	2	3	4	5	6
	<i>Gestures (KIN):</i>						
c)	Hand gestures	1	2	3	4	5	6
d)	Arm gestures	1	2	3	4	5	6
	<i>Eye Movement (KIN):</i>						
e)	Eye contact	1	2	3	4	5	6
f)	Eye gaze	1	2	3	4	5	6
	<i>Facial Expressions (KIN):</i>						
g)	Smiles/frowns/pouts	1	2	3	4	5	6
h)	Raises eyebrows	1	2	3	4	5	6
	<i>Proxemics (PROX):</i>						
i)	Awareness of personal space	1	2	3	4	5	6
j)	Awareness of interpersonal space	1	2	3	4	5	6
	<i>Intonation (PROS):</i>						
k)	Speaks with natural melody	1	2	3	4	5	6
i)	Speaks with appropriate pitch	1	2	3	4	5	6
	<i>Rhythm (PROS):</i>						
m)	Speaks with natural tempo/speed	1	2	3	4	5	6
n)	Speaks with natural pausing	1	2	3	4	5	6
	<i>Accent (PROS):</i>						
o)	Uses emphasis to give expression	1	2	3	4	5	6
p)	Synchronises stress with body movement	1	2	3	4	5	6

Виклики XXI століття у сфері середньої та вищої освіти Східної та Центральної Європи в процесі реформування освіти. Збірник наукових робіт Міжнародної науково-практичної конференції «Виклики XXI століття у сфері середньої та вищої освіти Східної та Центральної Європи в процесі реформування освіти», Берегове, 28–29 березня 2019 року / Редактори: Емьовке Бергхауер-Олас, Ілона Гаврилюк, Єва Гуттерер та Каталін Поллої – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2019. – 540 с.

ISBN 978-617-7692-33-0

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Виклики XXI століття у сфері середньої та вищої освіти Східної та Центральної Європи в процесі реформування освіти», яка відбулася 28–29 березня 2019 року в м. Берегове. Організатор конференції – кафедра педагогіки та психології Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ.

УДК: 061.3(477.87)

К– 93

Наукове видання

ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ У СФЕРІ СЕРЕДНЬОЇ
ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ СХІДНОЇ ТА ЦЕНТРАЛЬНОЇ
ЄВРОПИ В ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 28–29 березня 2019 року

Збірник наукових робіт

2019 р.

Редактори:

*Емьовке Бергхауер-Олас, Ілона Гаврилюк,
Сва Гуттерер та Каталін Поллої*

Коректура:

Ільдико Гріца-Варцаба, Маріанна Леврінци, Олександр Кордонець

Верстка:

Вікторія Товтін, Олександр Добош

Обкладинка:

Олександр Добош

На обкладинці: студенти спеціальностей «початкова освіта» та «дошкільне виховання» кафедри педагогії та психології. Фото зроблені Євою Чопак та Маргаритою Ешпан на кафедральних заходах.

Відповідальні за випуск:

Ільдико Орос, Олександр Добош

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»

88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36, e-mail: print@rik.com.ua

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року*

Підписано до друку 11.03.2019

Папір офсетний. Ум. друк. арк. 43,5. Формат 70x100/16.

Замовл. №637. Тираж 300.